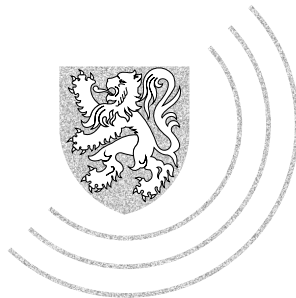

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **407** (2009-2010) – Nr. 1
ingediend op 3 maart 2010 (2009-2010)

Hoorzitting

over het Voortgangsrapport 2009 van de Mestbank

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de heer Dirk Peeters

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:

de heer Lode Ceyskens, mevrouw Tinne Rombouts, de heer Johan Sauwens, mevrouw Valerie Taldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Liesbeth Homans, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:

de heer Robrecht Bothuyne, de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heer Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Stefaan Sintobin, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Els Robeyns;
de dames Sophie De Wit, Tine Eerlingen;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting	4
2. Vragen en opmerkingen van de leden	9
Bijlage: Presentatie Voortgangsrapport 2009 van de Mestbank	15

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed hield op 9 februari 2009 een hoorzitting met vertegenwoordigers van de afdeling Mestbank van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) over het Voortgangsrapport betreffende het Mestbeleid in Vlaanderen 2009.

1. Inleidende uiteenzetting

Mevrouw Els Lesage, afdeling Mestbank van de Vlaamse Landmaatschappij: Sinds 2001 rapporteert de Mestbank jaarlijks over zijn activiteiten en brengt zij een stand van zaken over het mestbeleid. Het Voortgangsrapport 2009 is op 15 oktober 2009 ingediend bij de Vlaamse minister voor Leefmilieu, Natuur en Cultuur. Op 25 november 2009 is het rapport besproken in de Technische Werkgroep Nutriënten. Het rapport is op 3 december 2009 op de beurs Agribex aan de pers voorgesteld. Op dat moment is het rapport overhandigd aan de Europese Commissie. Het rapport biedt immers een goede basis voor onderhandelingen over de vernieuwing van het Vlaamse actieprogramma en de verlenging van de derogatie.

Mestbalans

De Vlaamse mestbalans geeft een beeld van het mestoverschot in Vlaanderen. Om een beeld te geven van de afbouw van de veestapel en de vermindering van het mestoverschot, vergelijkt het Voortgangsrapport de situatie in 2008 met de Ausgangssituatie van het zogenaamde MAP IIbis in 2000 (MAP staat voor Mestactieplan). De productie bereikte toen een piek, met een stikstofproductie van 191 miljoen kilogram. Door de afbouw van de veestapel, maar ook door het gebruik van nutriëntenarme voeding, is de productie gedaald tot 156 miljoen kilogram stikstof in 2008. Een exacte vergelijking tussen beide jaren wordt bemoeilijkt door de wijzigingen aan het Mestdecreet: de uitscheidingscijfers en bepaalde diercategorieën zijn gewijzigd. Los daarvan is er een belangrijke afname van de productie gerealiseerd. In 2008 werd door het gebruik van eiwitarme voeding een verdere beperkte afname gerealiseerd. Dat resulteert in een reële productie van 154,6 miljoen kilogram stikstof in 2008. Ongeveer 20 percent van de productie gaat verloren onder de vorm van emissieverliezen uit stal en opslag. Dat brengt de nettoproductie op 122,5 miljoen kilogram. Niet al die mest komt op Vlaamse landbouwgrond terecht. Een deel ervan wordt verwerkt of geëxporteerd. In 2008 is in totaal voor 22,5 miljoen kilogram stikstof uit Vlaamse mest verwerkt en geëxporteerd. De helft van die stikstof is afkomstig van pluimveemest, de andere helft van varkensmest. Frankrijk blijft de belangrijkste bestemming voor de afvoer van mest. Het uiteindelijke aanbod van stikstof in 2008 bedroeg 100 miljoen kilogram.

Anderzijds is het nodig na te gaan hoeveel mest de landbouwgrond in Vlaanderen aan kan. Daarvoor heeft de Mestbank een oefening gemaakt. De Mestbank houdt daarbij rekening met het feit dat Vlaanderen volledig kwetsbaar is, maar ook met de extra afzetmogelijkheden van de derogatie en een acceptatiegraad van 90 percent. Uiteindelijk komt de Mestbank tot een reële afzetmogelijkheid van 104,6 miljoen kilogram stikstof.

Uit de vergelijking van het aanbod met de afzet blijkt dat er in 2008 een evenwicht is bereikt. Net zoals in 2007 heeft Vlaanderen dus geen mestoverschot meer. De boodschap is niet dat het probleem opgelost is, maar dat in theorie elke landbouwer in staat is de mest op een correcte manier kwijt te geraken.

Ook voor fosfaat is er een mestbalans. Mede door het gebruik van fosforarme voeders, verwerking en export, is het aanbod gedaald tot 44,6 miljoen kilogram in 2008. Vergeleken met de afzetruimte op Vlaams niveau, is er ook voor fosfaat een evenwicht.

Nutriëntenemissierechten

De Mestbank heeft de nutriëntenemissierechten (NER) toegekend, het grootste deel eind 2007. Sindsdien zijn er nog een aantal toekenningen gebeurd. Op dit moment is in totaal 285,5 miljoen NER-dieren (NER-D), voornamelijk voor runderen en varkens, toegekend aan ongeveer 23.400 landbouwers. Het systeem van de NER maakt het bedrijven mogelijk om uit te breiden door NER-D over te nemen van andere bedrijven. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om uit te breiden na bewezen mestverwerking.

In 2007 waren er ongeveer 3600 overnames, in 2008 waren dat er 1500. Bij een overname wordt er standaard 25 percent van de NER-D geannuleerd. Daarop zijn er een aantal uitzonderingen mogelijk. Van de overnames in 2007 en 2008 was er slechts een derde een standaardovername, dus met 25 percent reductie van NER-D. De overgelaten hoeveelheid NER-D bedroeg in 2007 20 miljoen en in 2008 is er nog 10,6 miljoen NER-D verhandeld. Het gaat vooral om NER-D voor runderen en voor varkens. Uiteindelijk is er zes percent van de overgelaten NER-D geannuleerd. Dat brengt de uiteindelijk overgenomen hoeveelheid NER-D op een kleine 19 miljoen voor 2007 en 10 miljoen in 2008. Uit de vergelijking van de verhandelde hoeveelheid NER-D met de aanwezige hoeveelheid NER-D, blijkt dat er relatief weinig wordt verhandeld.

Een andere regel bij overnames is het tussenschot tussen de diersoorten. Dat betekent dat met de overgenomen NER-D enkel dieren van de overgenomen diersoort kunnen worden gehouden. Ook op die regel zijn er een aantal uitzonderingen. Van de overgenomen hoeveelheid NER-D zit een kleine helft vast via dat principe.

Een tweede uitbreidingsmogelijkheid is extra mest verwerken. Bedrijven die dat willen doen, moeten een aanvraag indienen bij de Mestbank, die beslist over de toekenning van de uitbreiding. In 2008 is aan 525 landbouwers dergelijke uitbreiding toegekend. Het gaat voornamelijk over West-Vlaamse en Antwerpse landbouwers. De uitbreiding geldt in totaal voor 3,2 miljoen kilogram nettostikstofproductie, waarvan ongeveer de helft afkomstig is van varkens en een kleine helft van pluimvee. Om die extra dieren te mogen houden, zijn NER-mestverwerking (NER-MVW) toegekend. In totaal is voor deze uitbreiding 7,3 miljoen NER-MVW toegekend. Dat betekent een verhoging van 2,6 percent van de totale NER-D in Vlaanderen. Vooraleer de bedrijven toestemming kregen om uit te breiden, zijn verschillende voorwaarden gecontroleerd, waaronder de verwerking in 2007. De uitbreidende bedrijven hebben samen aangetoond ongeveer 800.000 kilogram stikstof te hebben verwerkt. De Mestbank volgt op in welke mate de uitbreiding werkelijk wordt gerealiseerd.

Derogatie

De derogatie maakt het mogelijk meer dierlijke mest te gebruiken voor bepaalde teelten, zonder schade voor de waterkwaliteit. Derogatie komt geconcentreerd voor in het noorden van Antwerpen, het noorden van Limburg en verspreid over Oost- en West-Vlaanderen. In 2008 kwamen er op basis van de gewassen ruim 31.000 bedrijven in aanmerking voor derogatie. Potentieel zou 530.380 hectare voor derogatie geschikt zijn. Dat is ongeveer 80 percent van het totale landbouwareaal. Uiteindelijk is de derogatie toegekend aan ongeveer 3750 landbouwers, goed voor een areaal van 83.500 hectare. Ongeveer 10 percent van de bedrijven stapt dus in de derogatie, zowel in 2008 als in 2009. Vergeleken met andere Europese lidstaten is de Vlaamse derogatie een succes.

Voor bedrijven creëert derogatie extra afzetruimte, in totaal 6,5 miljoen kilogram stikstof. Dat heeft een weerslag op het evenwicht in de mestbalans. Derogatie wordt vooral toegepast op gras, namelijk voor 64 percent. Maïs is de tweede belangrijke teelt, goed voor 31 percent van het areaal onder derogatie.

Mestverwerking en export

Naast de afzet op landbouwgrond wordt er ook mest verwerkt en geëxporteerd. De Vlaamse verwerkingscapaciteit wordt door het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (VCM) opgevolgd via een jaarlijkse enquête. Eind vorig jaar waren er 246 vergunde installaties en 6 nieuwe aanvragen. In 112 installaties werd er effectief mest verwerkt, het aantal operationele installaties is daarmee gedaald ten opzichte van 2007. Toen waren er nog 131 installaties in werking. De afname is vooral veroorzaakt door de daling van het aantal mobiele installaties.

Belangrijker dan het aantal installaties is de verwerkingscapaciteit. Die stijgt jaar na jaar. Eind vorig jaar was de beschikbare verwerkingscapaciteit 3 miljoen ton mest per jaar, de operationele capaciteit bedroeg ruim 2 miljoen ton mest per jaar. De meeste operationele mestverwerkingsinstallaties liggen in West-Vlaanderen. In Limburg en Oost-Vlaanderen zijn ook een aantal grote installaties.

Milieueffecten

Vertaalt het mestevenwicht zich ook in een betere milieukwaliteit? Voor alle MAP-meetpunten worden de overschrijdingen in kaart gebracht. De meetpunten worden vervolgens gerubriceerd: de MAP-meetpunten met een overschrijding van 25, 50, 75 milligram nitraat per liter. De Europese norm waar de Nitraatrichtlijn naar verwijst, is 50 milligram nitraat per liter. De overschrijdingen dalen jaar na jaar. Het aantal MAP-meetpunten dat de Europese norm overschrijdt, is gedaald tot 27 percent in het laatste winterjaar. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) noemt dit het beste resultaat sinds de start van de metingen. Aangezien oppervlaktewater snel reageert op wijzigingen in het mestbeleid, kan die verbetering daaraan worden toegeschreven.

In tegenstelling tot nitraat, zijn er voorlopig nog geen gunstige cijfers voor fosfaat. De gemiddelde fosfaatconcentratie wordt gemeten in het MAP-meetnet en in het meetnet van de Vlaamse waterlichamen. In de grotere waterlopen is er een duidelijke verbetering van het fosfaatgehalte, maar nog niet in het MAP-meetnet. Met dat onvoldoende resultaat moet rekening worden gehouden in het nieuwe actieprogramma.

Ook op het vlak van grondwater scoort Vlaanderen onvoldoende. De gemiddelde nitraatconcentratie ter hoogte van de drie filters in het meetnet blijft te hoog. De eerste filter zou het vlugst moeten reageren op wijzigingen in het mestbeleid, maar ook daar is weinig verandering merkbaar. Het grondwater maakt deel uit van een complex systeem, er zit een zekere vertraging op. Voorlopig verbetert de kwaliteit van het grondwater onvoldoende. Het is belangrijk de evolutie van het grondwater nauwkeurig te blijven opvolgen en na te gaan of er eventueel bijsturing nodig is.

Het nitraatresidu in de bodem heeft zijn nut als sensibiliserend element zeker bewezen. De afgelopen jaren is het nitraatresidu afgenomen. Het is moeilijk de gemiddelde waarden over de jaren heen te vergelijken omdat elke campagne anders is opgebouwd. Het ene jaar wordt bijvoorbeeld meer gras bemonsterd, het andere jaar meer maïs. Om die effecten teniet te doen, heeft de Mestbank de resultaten gewogen volgens de arealen van die gewassen. Daaruit blijkt dat het gewogen gemiddelde nitraatresidu gedaald is van 112 kilogram stikstof per hectare in 2004 tot 67 in 2008. Verschillen tussen gewassen blijven bestaan. Gras, bieten, fruit, spruitkool en witlof scoren goed. Maïs en granen scoren minder goed, maar de afgelopen jaren is er wel een belangrijke verbetering opgetekend. Voor sommige gewassen als aardappelen, prei en bloemkool, blijft het moeilijk een laag residu te halen.

De Mestbank brengt jaarlijks een rapport uit over de nitraatresidumetingen. Dat rapport staat op de website van de VLM. Het rapport van dit jaar wordt eind februari 2010 verwacht. In het rapport worden de resultaten van de nitraatresiducontroles van de Mest-

bank besproken maar ook de nitraatresidumetingen voor de beheersovereenkomst verminderde bemesting.

Voor de luchtkwaliteit wordt de ammoniakemissie en -depositie opgevolgd. De VMM volgt de evolutie van de ammoniakemissie op. Zij doet dat aan de hand van het recent geoptimaliseerde EmissieModel Ammoniak Vlaanderen (EMAV).

De ammoniakemissie is sinds 2000 gedaald tot een emissie van 44 kiloton ammoniak in 2007. Daarvan is meer dan 90 percent afkomstig van de veeteelt. Vlaanderen zit momenteel 1 kiloton onder het NEC-plafond van 45 kiloton emissie in 2010 (NEC staat voor 'national emission ceilings' en verwijst naar de Europese richtlijn inzake nationale emissieplafonds voor luchtverontreinigende stoffen). De vraag is of de uitbreidingsmogelijkheid van het Mestdecreet een effect heeft op de ammoniakemissie en dus ook op de haalbaarheid van het plafond van de NEC-richtlijn. Om dat te evalueren, heeft de Mestbank een prognose gemaakt van de ammoniakemissie uit de veeteelt in 2010. Volgens die prognose zal er in 2010 een maximale emissie van 40,2 kiloton zijn. Dat is een gemaximaliseerde inschatting, berekend volgens het slechts mogelijke scenario. De Mestbank gaat er in haar prognose vanuit dat alle aanvragen volledig worden gerealiseerd. Daarnaast veronderstelt ze dat er behalve de extra verwerking door de uitbreiding, geen toename van de mestverwerking ten opzichte van 2008 is. De Mestbank hanteert een ruime emissiefactor voor mestverwerking. De toename van de emissiearme stallen wordt geschat volgens de trend 2004-2009. Maar zelfs volgens deze gemaximaliseerde prognose zijn er dus geen indicaties dat het NEC-plafond in het gedrang komt.

De VMM volgt de ammoniakdepositie op aan de hand van een depositiemeetnet en het Operationeel Prioritair Stoffenmodel (OPS). Uit beide blijkt dat de grootste ammoniakdepositie nog steeds voorkomt in gebieden met intensieve veeteelt. De trendanalyse 2001-2007 geeft wel een significante afname van de ammoniakconcentratie in de lucht in alle meetpunten. Voorts neemt de ammoniakdepositie significant af, ook in gebieden met intensieve veeteelt.

Dienstverlening

Vorig jaar heeft de Mestbank BASSistent rekenprogramma's gelanceerd (BAS staat voor bedrijfsadvies en sensibilisering). Die rekenprogramma's zijn eenvoudige excelbestanden die de landbouwer gratis kan downloaden van de website. De rekenbladen zijn nuttig voor het mestmanagement. Vorig jaar zijn er praktijksessies ingericht om de landbouwers vertrouwd te maken met de rekenprogramma's. In totaal zijn er ongeveer 200 geïnteresseerden opgedaagd. Ook dit jaar biedt de Mestbank geactualiseerde rekenprogramma's aan en richt ze praktijksessies in.

De individuele begeleiding van de landbouwers is nog steeds de prioriteit van de Mestbank. Begeleiding gebeurt enerzijds op vraag van de landbouwer. Hij kan de Mestbank telefonisch contacteren of een bezoek brengen aan een provinciale dienst. Daarnaast kan hij een bedrijfsbezoek vragen. Anderzijds kan de Mestbank ook op eigen initiatief landbouwers begeleiden door ze uit te nodigen op de provinciale dienst. Daarnaast richt de Mestbank zitdagen in en begeleidt ze in audits bedrijven met een te hoog nitraatresidu.

Vorig jaar voerde de Mestbank audits uit bij landbouwbedrijven in risicogebied met een nitraatresidu van meer dan 90 kilogram nitraatstikstof per hectare. Op basis van de resultaten van de campagne van het voorgaande jaar waren er een 2000-tal potentiële audits in 2009. Uiteindelijk zijn er op basis van een risicoanalyse bedrijven geselecteerd. In totaal zijn er een kleine 500 audits uitgevoerd.

Op basis van de audits is een aantal actiepunten afgebakend. Uit de audits blijkt dat er nog onvoldoende oordeelkundig wordt bemest. Er moet blijvend worden ingezet op bemesting op maat, dus rekening houdend met de gewasbehoeften, de nutriënteninhoud van bodem en mest. Daarnaast heeft de Mestbank vastgesteld dat er al meer groenbemesters worden gebruikt, maar dat het gebruik niet altijd efficiënt is, bijvoorbeeld door het laattijdige inzaaien van de groenbemesters. Het juiste gebruik van groenbemesters is dus een aandachtspunt. Daarnaast wil de Mestbank de meerwaarde van een bemestingsplan en -register blijven beklemtonen.

Controle

Een goede controle maakt de handhaving als sluitstuk van het mestbeleid mogelijk. De Mestbank tracht gericht op te treden, en, naargelang de ernst van de inbreuk, te werken met aanmaningen of boetes. In 2008 en 2009 controleerde de Mestbank onder meer de transporten, de bemesting, de percelen. Er vond ook een aantal grote controleacties plaats. Alle controles worden uitvoerig besproken in het rapport, maar er wordt stilgestaan bij twee belangrijke controleacties: de transportcontroles en de terreincontroles van de derogatie.

Transportcontroles blijven belangrijk. Europa vraagt dat elke lidstaat één percent van de transporten controleert. In 2008 heeft de Mestbank 1669 mestafzetdocumenten gecontroleerd, in 2009 1606. Bij 32 tot 45 percent werd er een of meerdere inbreuken vastgesteld. Dat bewijst dat de controles belangrijk blijven. De belangrijkste inbreuken zijn: geen of incorrect gebruik van het AGR-GPS-systeem, geen of een foutief ingevuld mestafzetdocument, niet of niet correct voor- of namelden van de transporten. Bij de transportcontroles werden er ook monsters genomen van de mest, in totaal 450 meststalen. De reële samenstelling van de mest is dan vergeleken met de documenten. Voor de meeste mestsoorten is de gemiddelde samenstelling volgens de analyse lager dan vermeld op het document. Voor effluënten is de gemiddelde samenstelling hoger dan vermeld op het document.

De terreincontroles in het kader van derogatie bestaan uit twee deelacties: perceelscontroles en bedrijfscontroles. Bij de perceelscontroles zijn er 2040 derogatiepercelen bij 438 landbouwers gecontroleerd. Er werden relatief weinig inbreuken tegen de derogatie vastgesteld: slechts 23 landbouwers verloren de derogatie op een of meerdere percelen. De meest voorkomende inbreuk was het ontbreken van een voorjaarsteelt gras bij bedrijven die derogatie toepasten op maïs.

In 2008 werden 228 derogatiebedrijven volledig doorgelicht. Bij 131 bedrijven werden er een of meerdere ernstige overtredingen vastgesteld die geleid hebben tot het verlies van derogatie. In totaal ging het om ruim 200 overtredingen. In 50 percent van de overtredingen waren het bemestingsplan en het -register niet in orde of waren de percelen niet correct gegroepeerd op het plan. De gecontroleerde landbouwers kregen zeven dagen de tijd om hun bemestingsplan of register op punt te stellen. Pas als ze dat niet of onvoldoende deden, verloren ze derogatie.

Conclusies

Samengevat, de Vlaamse mestbalans is voor het tweede jaar in evenwicht. Mestverwerking is een essentiële schakel in de mestbalans. De Vlaamse derogatie is een succes en belangrijk voor het vergroten van de afzetruimte. De nitraten in het oppervlaktewater evolueren gunstig, maar er zijn bijkomende inspanningen vereist voor grondwater en voor fosfaat in oppervlaktewater. Het nitraatresidu in de bodem is gedaald. De ammoniakemissie is momenteel onder controle. De bedrijfsbegeleiding door de Mestbank blijft een prioriteit en zit op kruissnelheid. Desondanks zijn er nog relatief veel inbreuken tegen bepaalde aspecten van de mestwetgeving. Een gerichte handhaving blijft nodig.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Dirk Peeters: De Mestbank kaart de problemen met het fosfaat in oppervlaktewater, en met het nitraat in drinkwater aan, maar stelt geen oplossingen voor. Integendeel, uitbreiding na bewezen mestverwerking zal zelfs in een uitbreiding van de veestapel resulteren. Hoe valt de oplossing voor deze problemen te rijmen met de uitbreiding van de veestapel?

Omdat de methode van de nitraatresidumetingen en de staalnames niet helemaal op punt stonden zijn er in 2008 boetes ingetrokken. Staat de regeling ondertussen op punt?

De heer Karlos Callens: Hoe zit het met de uitbreiding van veeteeltbedrijven nu de mestbalans positief evolueert?

De resultaten van de nitraatresidumetingen van 2009 staan nog niet in het rapport. Hoeveel percent was negatief? Hoeveel daarvan heeft een tegenanalyse gevraagd? Wat zijn de resultaten van de tegenanalyses?

Voor de derogatie komen 31.000 bedrijven in aanmerking, maar slechts 3785 hebben een aanvraag ingediend. Waarom slechts zo weinig?

Wat houdt het actieprogramma om het grondwater te vrijwaren van nitraat precies in?

Zijn er nog geregeld klachten van omwonenden over geurhinder, vooral van varkenshouderijen?

Het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) klaagt aan dat aangiftes voor de Mestbank worden belemmerd omdat de rundveehouders laattijdig de cijfers krijgen van Veeportaal, zodat ze op een drafje hun aangifte moeten doen. De aangiftes moeten binnen zijn voor 1 februari. De meesten hadden op dat moment nog niet de juiste cijfers van het veebestand. Heeft de Mestbank daar al over gepraat met de minister? Zullen die veehouders uitstel krijgen? Of hebben ze dat al gekregen?

De heer Lode Ceysens: Het nieuwe Mestdecreet heeft belangrijke, positieve effecten op oppervlaktewater en bodem. Hoe kunnen deze gegevens gebruikt worden in de onderhandelingen met Europa over het Mestactieplan 2011-2014 en de verlenging van de derogatie?

De heer Bart Martens, voorzitter: Verbindt de Europese Commissie bijkomende voorwaarden aan de toekenning van nieuwe derogaties? Nederland heeft in zijn nieuwe actieplan alvast een verscherping moeten opnemen voor de bemestingsnormen van uitspoelinggevoelige gewassen op zandgronden. Mag Vlaanderen zich aan iets dergelijks verwachten? Wat zijn de resultaten van de contacten die tot nu toe met de Europese Commissie hebben plaatsgevonden daarover?

Voor nitraten is er inderdaad een zeer positieve kentering in het oppervlaktewater, maar niet voor fosfaten, en evenmin voor de nitraatconcentraties in grondwater, al is dat laatste vermoedelijk een kwestie van tijd. Hoever staat het met de in het Mestdecreet afgesproken uitbreiding van de fosfaatverzadigde gebieden met de zure zandgronden? Is het onderzoek al klaar? Wanneer wordt het omgezet in nieuw beleid?

De totale veestapel daalt, zij het niet voor alle categorieën van dieren. Maar de vermindering door samenvoeging of overname van emissierechten is kleiner dan de toename door uitbreiding op grond van bewezen mestverwerking. De Mestbank verzekert niettemin dat het Europese plafond voor de emissie van ammoniak niet wordt overschreden.

Anderzijds is ammoniak wel een belangrijke voorloper van fijn stof, zeker in de categorie PM10. De opvulling van de milieugebruiksruimte voor ammoniak kan met andere woorden tot gevolg hebben dat Vlaanderen kansen mist om de Europese luchtkwaliteitsnormen te halen, en verplicht wordt om elders in de economie duurdere maatregelen op te leggen. Heeft de Mestbank daarover contact met de afdeling Lucht van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie?

Hoever staat het met het wetenschappelijk onderzoek naar uitscheidingscoëfficiënten en de verfijning van de nitraatresidunormen in functie van bodemtextuur en gewastypes? Tegen wanneer moest dit van de Europese Commissie klaar zijn?

Mevrouw Els Lesage: De uitbreiding van de veestapel staat los van de onvoldoende gunstige evolutie voor fosfaten in het oppervlaktewater en voor nitraten in het drinkwater. Uitbreiding wordt alleen toegestaan op voorwaarde van bijkomende mestverwerking, zodat men geen negatieve effecten op de waterkwaliteit hoeft te verwachten. Wat wel moet worden opgevolgd, is het effect van de ammoniakemissie, en dat gebeurt ook al. De prognose voorspelt voor dit jaar geen problemen.

De fosfaatconcentraties in oppervlaktewater zijn niet alleen het gevolg van bemesting maar ook van de afspoeling van landbouwgronden en erosie. In het nieuwe actieprogramma moet daarom niet alleen op normen ingezet worden maar ook op erosiebestrijding.

De heer Dirk Struyf, afdelingshoofd Mestbank: Ik wijs erop dat de bewezen mestverwerking die wordt vereist, 125 percent van de uitbreiding bedraagt. Daarmee wordt duidelijk de druk op de grond verlaagd. Ook de verwerking van 25 percent bij de overname van nutriëntenemissierechten is een belangrijk element.

Wat de precisie van de nitraatresidubepaling betreft, werd eind 2008 een onderzoek uitgevoerd door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) naar de twee methodes waarin het compendium (het handboek dat laboratoria moeten gebruiken voor staalneming en analyse) toen voorzag. Midden 2009 werd op grond van de conclusies het compendium bijgestuurd. Er wordt sindsdien nog maar één methode aanvaard en ook de methode voor staalneming werd aangepast. Daardoor werd een aantal van de vroegere onzekerheden uitgeschakeld.

Het rapport met de resultaten van 2009 zal normaal eind februari 2010 ter beschikking zijn. Volgende week wordt de interpretatie van het cijfermateriaal besproken met de Technische Werkgroep Nutriënten. Globaal genomen zijn de resultaten slechter dan voorafgaande jaren. Dat komt vrijwel zeker door het weer. In de zeer lange droge periode in juli-augustus-september stopte een aantal gewassen met groeien en dus met stikstofopname.

Het aantal tegenanalyses is vrij beperkt ten opzichte van het totale aantal stalen. Bovendien worden de resultaten van slechts een beperkt aantal daarvan doorgegeven door de landbouwer die ze aanvroeg. Dat maakt het moeilijk er conclusies uit te trekken, maar kan erop wijzen dat de meeste hoger zijn dan of in de buurt liggen van de oorspronkelijke meting. We vermoeden immers dat landbouwers alleen resultaten doorspelen die gunstiger zijn, aangezien de wet voorschrijft dat het laagste cijfer telt.

De Mestbank hoopt einde februari 2010 klaar te zijn met haar jaarlijkse Nitraatresidurapport, dat aan het Vlaams Parlement zal worden bezorgd.

Mevrouw Els Lesage: De dossiers van uitbreiding op grond van bewezen mestverwerking in 2009 worden nu volop verwerkt. In totaal waren er 565 aanvragen. Een kleine 70 procent is al behandeld.

De voorwaarden om in derogatie te stappen zijn niet min. Voornamelijk landbouwers die een hogere afzetruimte voor dierlijke mest nodig hebben om hun balans in orde te krijgen, doen er een beroep op. Ongeveer 10 procent van de Vlaamse landbouwers kiest ervoor, wat in Europa een succes kan worden genoemd. Alleen in Nederland is het percentage hoger.

De heer Dirk Struyf: Het nieuwe actieprogramma in het kader van de Nitraatrichtlijn moet door de Europese Commissie worden goedgekeurd. Dat gebeurt om de vier jaar. Een werkgroep van ambtenaren en kabinetsleden bereidt het nieuwe Vlaamse programma voor. Eind 2009 werd een eerste keer verkennend overlegd met de Europese Commissie. Tijdens de volgende stap zal de Europese Commissie het Vlaamse voorstel voorleggen aan haar eigen experts.

Het nieuwe programma bouwt voort op het oude, aangezien dat vrucht afwerpt. De basis is dezelfde. Er zitten daarnaast onder meer voorstellen in om verdere stappen te zetten in de afbakening van fosfaatverzadigde gebieden. Een ander voorstel is om een aantal administratieve verplichtingen die Europa oplegt, maar die weinig effect sorteren, aan te passen. Het gaat onder meer om de rantsoenvoorwaarden bij de uitscheidingscijfers voor melkvee. De besprekingen met de Europese Commissie moeten in elk geval eind 2010 afgerond zijn.

Het akkoord van Europa met het actieprogramma is uiteraard zeer belangrijk. Pas als dat er is, wordt derogatie bespreekbaar. Zo is het ook in Nederland gegaan. De strengere bepalingen moesten in het actieprogramma worden opgenomen, voorafgaand aan de goedkeuring van de aanvraag van derogatie. In de meeste andere landen zijn nieuwe derogaties verlengingen van de bestaande. Zij brengen met andere woorden geen nieuwe voorwaarden mee. Waar het vooral om gaat, is de voorafgaande aanscherping van de actieprogramma's.

De Mestbank wordt zeer weinig geconfronteerd met klachten over geurhinder door stallen. Zij is immers niet langer betrokken bij de adviesverlening voor milieuvergunningen. Het is beter navraag te doen bij het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

De heer Peter Van Bossuyt, kabinetsmedewerker van de minister van Leefmilieu: Er is in bepaalde gevallen overleg bij de aanvraag van een milieuvergunning. Zeker bij grote stallen wordt sterk gekeken naar ammoniakemissiearme bouw. Ammoniak zet immers inderdaad aan tot fijn stof maar ook tot geurhinder. Daarom zullen de Mestbank en de vergunningverlenende overheid bijvoorbeeld overleggen over de locatie en de richting van de stallen, net zoals bij uitbreidingen en aanpassingen.

Het probleem met de aangiften en de vee aantallen waarop ABS en Boerenbond attendeerden, zat niet bij de Mestbank, dat correct en tijdig zijn documenten had doorgestuurd, maar bij het Veeportaal. Dat ressorteert als aparte vzw onder de bevoegdheid van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV). Daar was een fout gemaakt in een nieuw systeem van computergestuurde aanmelding. De fout werd rechtgezet nadat ze door de Mestbank was ontdekt en gesignaleerd, maar daardoor zijn pas veertien dagen geleden gegevens bekend geraakt. De minister heeft meteen beslist om de aangifteperiode te verlengen tot 8 maart 2010. Inmiddels is dat ook in de verschillende landbouwbladen bekendgemaakt, zodat de veehouders opnieuw een maand de tijd hebben om op basis van die gegevens een aangifte in te dienen.

De heer Dirk Struyf: Op zich zijn de rundveegegevens van het Veeportaal niet echt nodig om de aangifte in te vullen. Wel maken landbouwers van de gelegenheid gebruik om een volledige balans van hun bedrijf te maken en daarvoor vragen hun adviseurs die gegevens wel.

Mevrouw Els Lesage: De onderzoeksopdracht naar nieuwe procesfactoren voor grond- en oppervlaktewater is gestart in januari 2009 en duurt twee jaar. Er zijn momenteel nog geen cijferresultaten voorhanden. Het eindrapport zal voorstellen tot differentiatie van de normen bevatten en daarmee zal ook rekening worden gehouden in het nieuwe actieprogramma.

Het onderzoeksproject naar de herafbakening van fosfaatverzadigde gebieden is afgerond eind 2008. Het rapport staat op de website van de VLM. Ook die resultaten worden meegenomen in de onderhandelingen over het nieuwe actieprogramma. De nieuwe afbakening gebeurde op basis van de kritische fosfaatverzadigingsgraad van 35 percent en houdt slechts een kleine uitbreiding van de bestaande afbakening in.

De heer Bart Martens, voorzitter: Het aantal aanvragen voor uitbreiding op basis van bewezen mestverwerking steeg van 525 in 2008 tot 565 in 2009. Aangezien de afroming bij overnames daalt, kan na een jarenlange daling opnieuw een stijging van de veestapel worden verwacht, lijkt de conclusie. Kunnen we op die manier garanderen dat het ammoniakplafond niet wordt overschreden? Wat zijn de gevolgen voor de fijnstofproblematiek?

De heer Dirk Struyf: De ontwikkeling is in elk geval positief voor het mestaanbod, aangezien extra moet worden verwerkt. Het effect op de ammoniakemissie moet inderdaad een aandachtspunt blijven, maar op basis van de huidige berekeningen, die nochtans uitgaan van een pessimistisch scenario, zijn er geen problemen.

De heer Peter Van Bossuyt, kabinetsmedewerker: Men moet dat als geheel bekijken. Een deel van de veehouderij verdwijnt doordat in de huidige crisis bedrijven zonder meer stoppen. Bij overnames is het zo dat de uitbreidende bedrijven vaak, vanwege de strenger geworden regelgeving, betere voorzorgsmaatregelen treffen tegen ammoniakuitstoot dan de bedrijven die stoppen.

De heer Karlos Callens: Eind 2008 stonden voor 26.239.530 euro boetes open. Dat is een zeer groot bedrag. Wat is de stand van zaken vandaag?

De heer Dirk Struyf: De boetes vormen een cumulatie van 19 jaar mestwetgeving. Een heel groot gedeelte staat voor ons nog steeds gerechtvaardigd open. Het genoemde getal is de som van heffingen op grond van het oude Mestdecreet en van boetes van het oude en nieuwe decreet.

Een van de redenen waarom ze niet worden geïnd, is het wachten op uitspraken in lopende gerechtshandelingen, die jaren kunnen duren.

Een andere heel grote groep betreft bedragen in het kader van de uitstel-afstelregeling voor de vroegere zogenaamde 'superheffing' mestverwerking. De landbouwer kon eerst uitstel van betaling vragen, en vervolgens afstel als hij na x aantal jaar verwerking aantoonde. Het kan dus zijn dat nog heel wat van de openstaande bedragen in deze categorie alsnog wegvallen. Anderzijds zijn een aantal landbouwers niet echt goede betalingsbetalers.

De heer Peter Van Bossuyt: Er zijn ook heel wat afbetalingsplannen, waarin rekening wordt gehouden met de sociale situatie van de landbouwer, zeker in de huidige economische crisis.

De heer Dirk Peeters: De overnames, ook al vinden ze plaats onder betere milieuvorwaarden, leiden in sommige streken, zoals de grensstreek met Nederland in het noorden van de provincie Antwerpen, tot een forse toename van megastallen. Op die manier tendeert men opnieuw naar het oude probleem van zwarte gemeenten of clusters van gemeenten met een overschot aan mestproductie. Men haalt dan wel de doelstellingen op Vlaams niveau maar niet in elk gebied. Is de Mestbank klaar om gebiedsgerichte maatregelen op te nemen in een volgend actieplan?

De heer Bart Martens, voorzitter: Op pagina 132 van het Voortgangsrapport 2009 staan de gebiedsgerichte ammoniakdeposities die op basis van een spreidingsmodel zijn berekend. Dat neemt niet weg dat in de Noorderkempen en in West-Vlaanderen inderdaad sprake is van hotspots, waar de doelstellingen voor ammoniakdepositie uit het milieubeleidsplan massaal worden overschreden, ook al blijft men op nationaal niveau onder het Europese plafond. Hoe kan met die ongelijke verdeling over Vlaanderen rekening worden gehouden? De advisering bij milieuvergunningen is de Mestbank alvast kwijt als instrument.

De heer Peter Van Bossuyt: Een continue gebiedsgerichte opvolging, zoals voorgesteld, wordt bekeken. Grotere stallen betekenen geen gelijkwaardige toename van de uitstoot. In de pluimveehouderij stoten grote, moderne stallen veel minder uit dan oude, kleinere. In de concentratiegebieden wordt juist met die vooruitstrevende technieken gewerkt.

De heer Lode Ceysens: Ik pleit ervoor de metingen te bekijken in Vlaanderen als geheel. Gebiedsgerichte metingen zorgen ook voor pieken van fijn stof rond industrieterreinen. Waar eindigt dat? Men moet voorzichtig zijn en blijven meten, maar schaalvergroting heeft ook voordelen.

De heer Bart Martens, voorzitter: Het nieuwe actieprogramma wordt cruciaal, ook met het oog op een nieuwe derogatie. De huidige derogatie loopt immers eind 2010 af. Wanneer kan het nieuwe programma klaar zijn? Er zullen ook decretale aanpassingen nodig zijn.

De heer Peter Van Bossuyt: Het Europese Nitraatcomité dat moet beslissen over de derogatie, vergadert daarover begin november 2010. Op dat moment moet het actieprogramma al goedgekeurd zijn door de Europese Commissie. Ik verwacht dat het zal klaar zijn in september-oktober, zodat nog wettelijke aanpassingen mogelijk zijn.

De voorzitter,

Bart MARTENS

De verslaggever,

Dirk PEETERS

BIJLAGE:

Presentatie Voortgangsrapport 2009 van de Mestbank

Achtergrond bij het Voortgangsrapport

- VLM, afdeling Mestbank = uitvoerder Mestwetgeving
- Sinds 2001 : jaarlijkse voortgangsrapportering
=> het achtste Voortgangsrapport op rij
- Belangrijke data
 - 15 oktober 2009: Vlaamse Minister voor Leefmilieu, Natuur en Cultuur
 - 25 november 2009: Technische Werkgroep Nutriënten
 - 3 december 2009: persvoorstelling Agribex, met overhandiging aan de Europese Commissie
 - 9 februari 2010: Commissie Leefmilieu van het Vlaams Parlement

9 februari 2010

Voorstelling Voortgangsrapport

- Vlaamse mestbalans
- Milieueffecten
- Dienstverlening
- Controle

9 februari 2010

VLM

3

SAMEN INVESTEREN IN DE OPEN RUIMTE

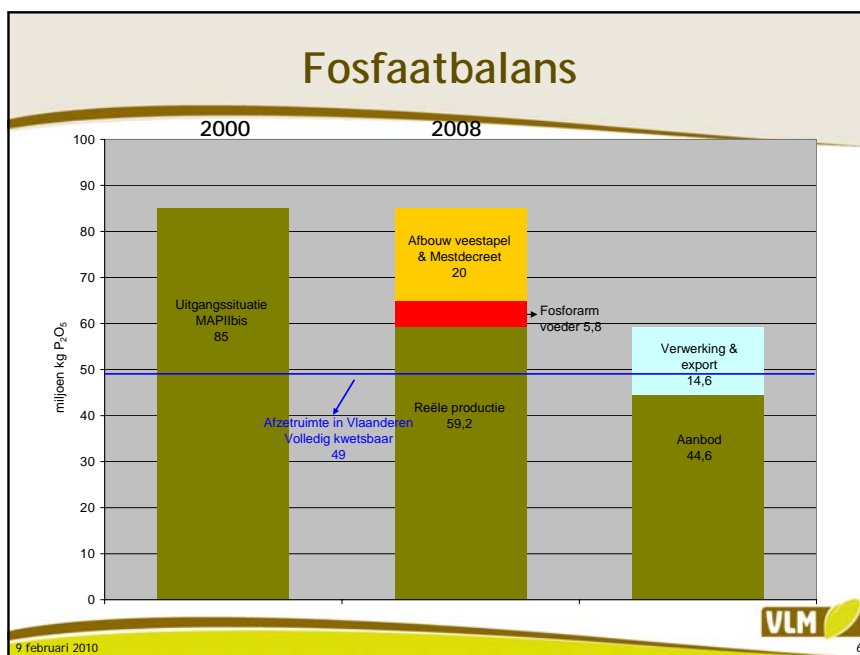
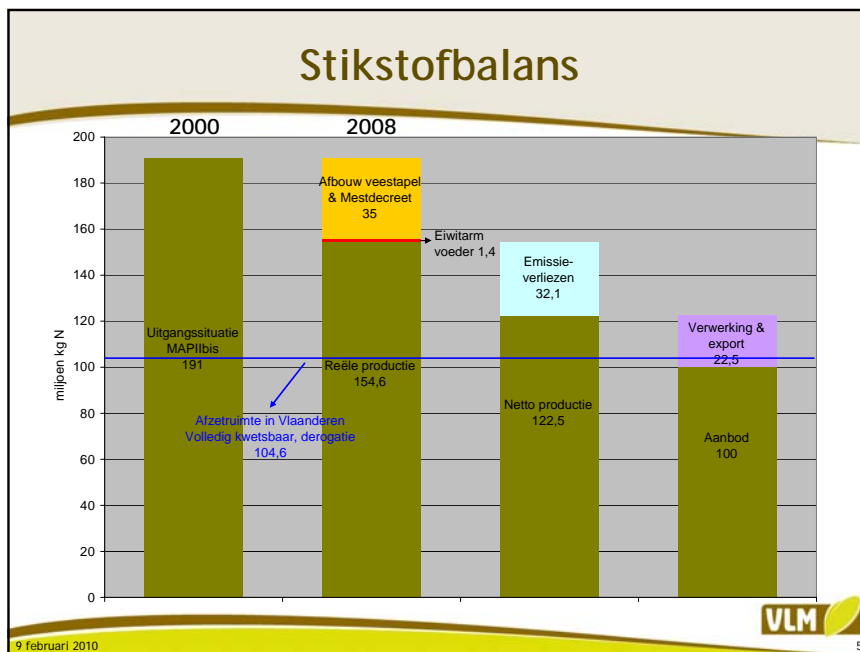
VLM
VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

Vlaamse mestbalans

Hoe zit het met het mestoverschot in Vlaanderen?

3 | VLAAMSE MESTBALANS

Toekenning van NER-D

- Toegekende NER-D in Vlaanderen
 - 285,5 miljoen NER-D
 - Toegekend aan 23.419 landbouwers
 - 47 % NER-D_R, 41 % NER-D_V
- Bedrijfsontwikkeling is mogelijk door
 - Overname van NER-D
 - Uitbreiding na bewezen mestverwerking

9 februari 2010

VLM

Bedrijfsontwikkeling door overname NER-D

	2007	2008
Aantal overnames	3.580	1.519
Aantal standaard overnames met 25 % reductie	1.154 (32 %)	519 (34 %)
Overgelaten NER-D	20,1 miljoen	10,6 miljoen
Aandeel diersoorten Overgelaten NER-D	56 % NER-D _R	45 % NER-D _R
	35 % NER-D _V	46 % NER-D _V
	8 % NER-D _P	8 % NER-D _P
	1 % NER-D _A	1 % NER-D _A
Annulering van NER-D	-1,3 miljoen (6 %)	- 0,6 miljoen (6 %)
Overgenomen NER-D	18,8 miljoen	10 miljoen
Overgenomen NER-D die vast worden (tussenschot)	8,2 miljoen (44 %)	4,6 miljoen (46 %)

9 februari 2010 9

Uitbreiding na bewezen mestverwerking

- Toegekende uitbreiding in 2008:
 - 525 landbouwers
 - Vnl. in West-Vlaanderen en Antwerpen
 - 3,2 miljoen kg netto N-productie (52 % varkens, 47 % pluimvee)
 - 7,3 miljoen NER-MVW (+ 2,6 % t.o.v. toegekende NER-D)
 - Extra verwerking in 2007 van 0,8 miljoen kg N

9 februari 2010 10

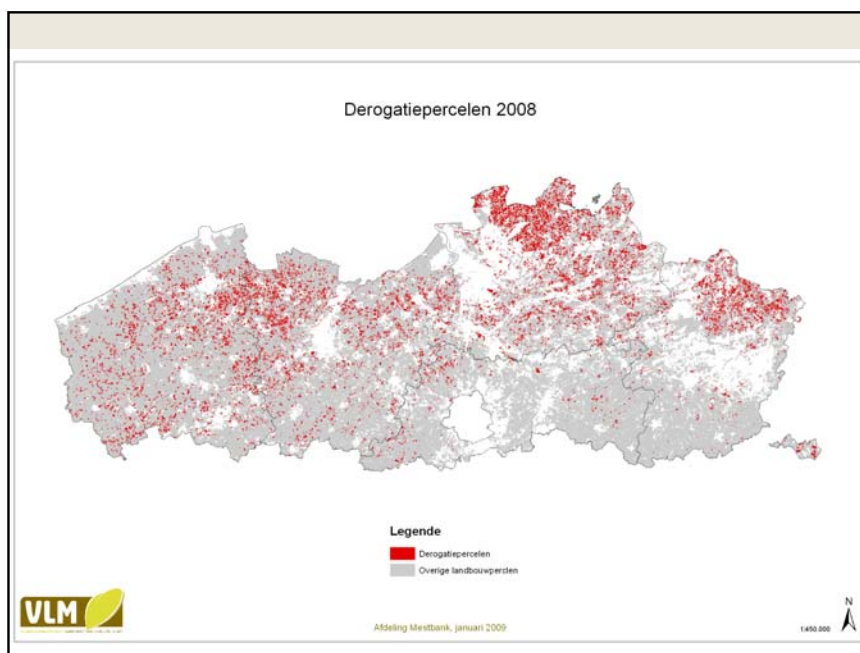

SAMEN INVESTEREN IN DE OPEN RUIMTE

VLM
VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

Derogatie

Meer dierlijke mest voor bepaalde teelten,
zonder schade voor de waterkwaliteit

Derogatie

■ **Derogatie 2008**

	Derogatie potentiëel	Derogatie aangevraagd	Derogatie toegekend
Aantal bedrijven	31.136	3.785	3.750
Areaal (ha)	530.380 (80 % landbouwareaal)	91.263	83.500 (12 % landbouwareaal)

➔ Bijkomende afzetruimte van 6,5 miljoen kg N

■ **Derogatie 2009**

- Toekenning aan 3.280 landbouwers, 84.100 ha

VLM

9 februari 2010 13

Mestverwerking & Export

Verwerkingscapaciteit

- Opgevolgd door het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (VCM)
- 246 vergunde installaties + 6 aanvragen (oktober 2009)
- 112 operationele installaties (oktober 2009)
 - Afname van 14 % t.o.v. 2008 (toen nog 131 operationele installaties)
 - Door afname van 25 tot 3 mobiele installaties op één jaar tijd
 - 97 % zijn vaste installaties, waarvan 3 nieuwe op één jaar tijd
- Verwerkingscapaciteit (juli 2008-juni 2009)
 - 5,0 miljoen ton/jaar vergund
 - 3,0 miljoen ton/jaar beschikbaar (+ 22 % t.o.v. 2008)
 - 2,1 miljoen ton/jaar operationeel (+ 35 % t.o.v. 2008)

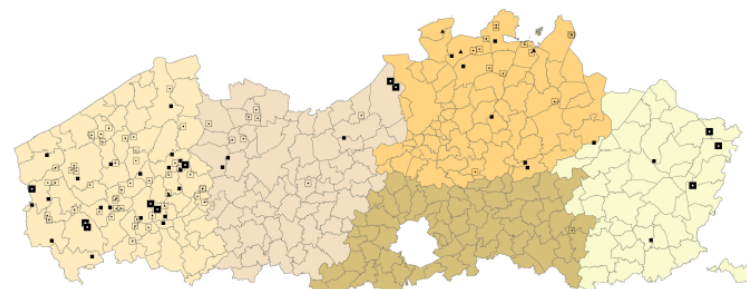

9 februari 2010

15

Operationele mestverwerkingsinstallaties in Vlaanderen

(bron: VCM-enquête 2008-2009)

© VCMvzw

- ≥ 60.000 ton
- ≥ 10.000 ton < 60.000 ton
- < 10.000 ton
- ▲ Mobile verwerking

9 februari 2010

16

SAMEN INVESTEREN IN DE OPEN RUIMTE

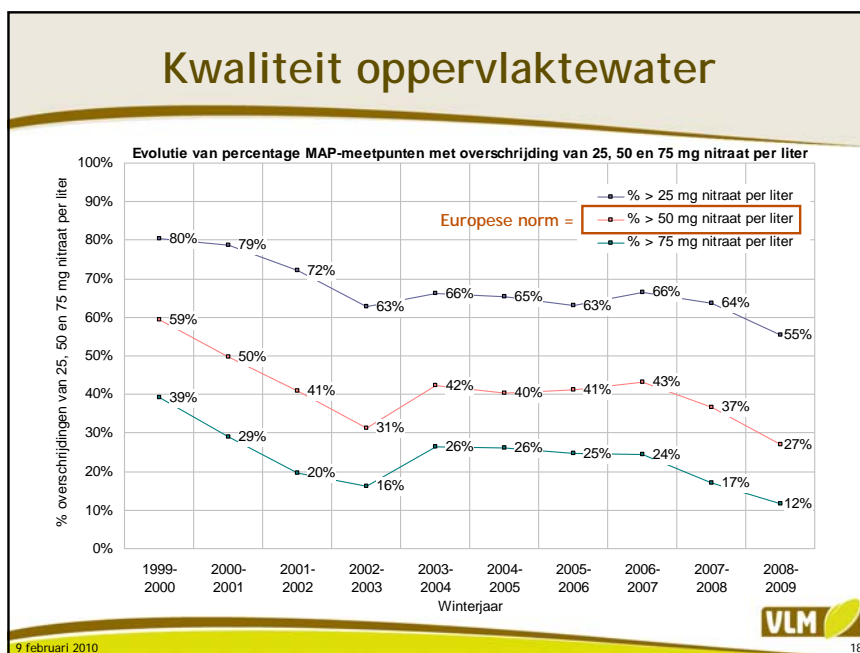

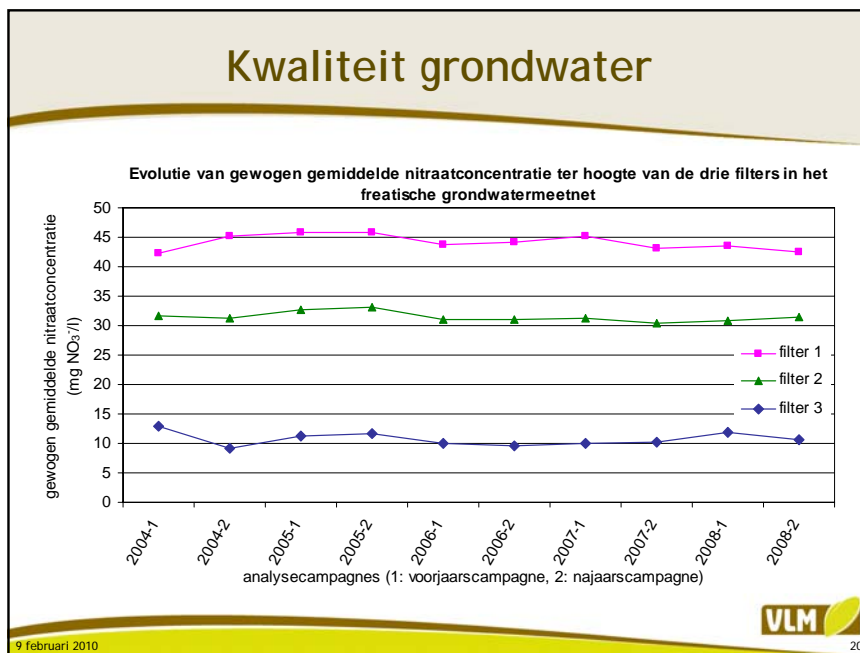
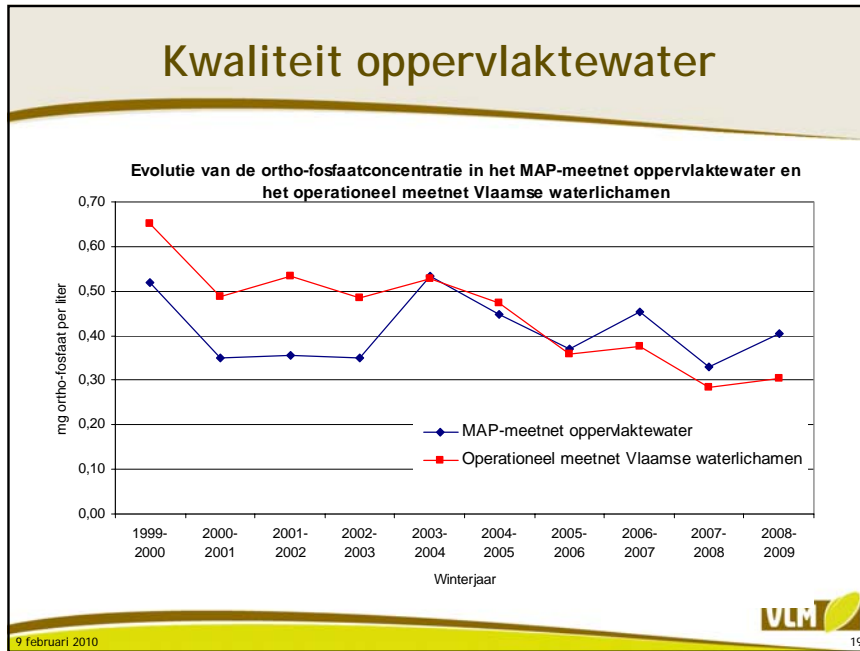
Milieueffecten

Vertaalt het mestevenwicht zich ook in de milieumetingen?

4 | MILIEUEFFECTEN

Evolutie van het nitraatresidu

Nitraatresidu = hoeveelheid reststikstof die in het najaar onder de vorm van nitraat achterblijft in het bodemprofiel

Nitraatresidu (kg NO ₃ -N/ha)	2004	2005	2006	2007	2008
Gemiddelde	106	98	107	71	75
Mediaan	78	78	83	53	59
Gewogen gemiddelde*	112	99	91	70	67

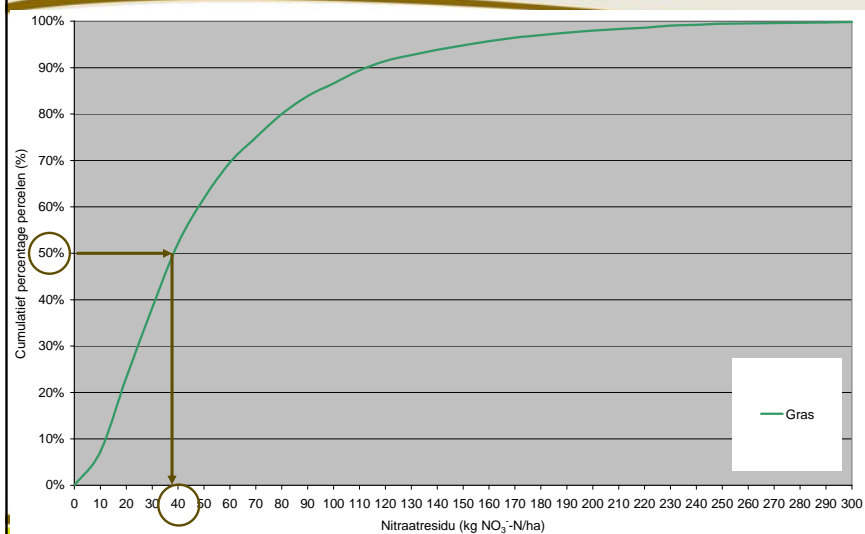
* Gewogen naar de arealen blijvend en tijdelijk grasland, silo- en korrelmaïs, suiker- en voederbieten en wintertarwe (77 à 80 % van het totale landbouwareaal)

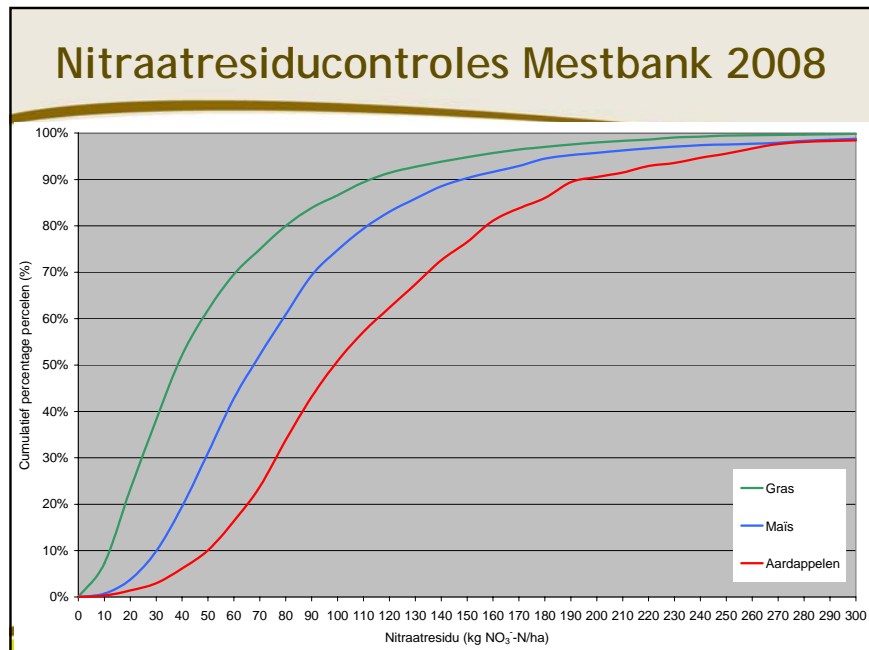

9 februari 2010

21

Nitraatresiducontroles Mestbank 2008

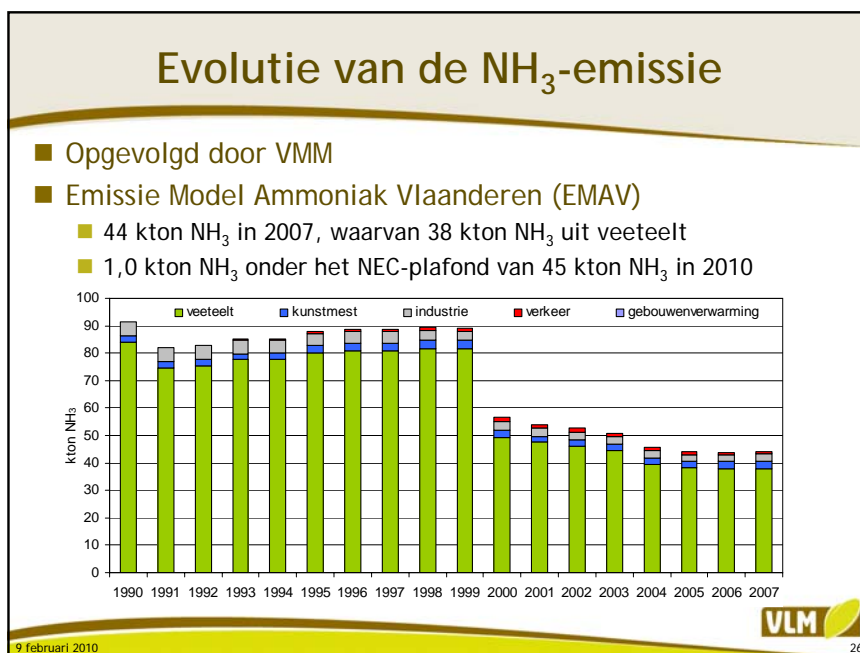

Meer informatie?

- Rapport "Evaluatie van de metingen van het nitraatresidu"
 - Nitraatresiducontroles Mestbank
 - Nitraatresidumetingen voor de beheerovereenkomst verminderde bemesting
 - Beïnvloedende factoren
- Op <http://www.vlm.be/>
 - Intermediairs
 - Studies

Evaluatie van de metingen van het nitraatresidu 2009

9 februari 2010 24

Effect van bedrijfsontwikkeling na bewezen mestverwerking op de NH₃-emissie

- NEC-richtlijn => plafond van 45 kton NH₃-emissie in Vlaanderen in 2010
- Prognose van de NH₃-emissie uit veeteelt in 2010
 - Maximum 40,2 kton NH₃-emissie = Gemaximaliseerde inschatting
 - Worst-case scenario:
 - Volledige realisatie van de aangevraagde uitbreidingen 2008 en 2009
 - Behalve de extra verwerking door de uitbreiding, is er geen toename van de mestverwerking t.o.v. 2008
 - Ruime emissiefactor voor mestverwerking
 - Toename van emissiearme stallen op basis van trend 2004-2009
- Geen indicaties dat NEC-plafond in het gedrang komt

9 februari 2010

27

NH₃-depositie

- Opgevolgd door VMM
 - Operationeel Prioritair Stoffen Model (OPS)
 - Depositie meetnet
- Grootste NH₃-depositie in gebieden met intensieve veeteelt
- Trendanalyse 2001-2007
 - Afname van NH₃-concentratie in lucht in alle meetpunten
 - Afname van NH₃-depositie in gebieden met intensieve veeteelt

9 februari 2010

28

SAMEN INVESTEREN IN DE OPEN RUIJTE

VLM
VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

Dienstverlening

Maakt de Mestbank haar begeleidende rol waar?

21 DIENSTVERLENING

BASsistent rekenprogramma's

- Lancering van de 4 BASsistent rekenprogramma's:
 - Mestproductie
 - Perceelsbemesting
 - Mestverwerking
 - Bemestingsplan en -register (april 2009)
 (Agriflanders, januari 2009)
- Gratis beschikbaar op www.vlm.be
 - 2.650 downloads (stand van zaken 10 november 2009)
- Praktijksessies
 - 34 praktijksessies
 - Februari 2009
 - Ruim 200 aanwezigen

9 februari 2010

VLM

30

Individuele bedrijfsbegeleiding

- Op initiatief van de landbouwer
 - Bezoek aan de provinciale dienst van de Mestbank
 - Telefonisch contact
 - Bedrijfsbezoeken
- Op initiatief van de Mestbank
 - Uitnodiging van landbouwers op de provinciale dienst
 - Zitdagen
 - Audits

9 februari 2010

31

Audits

- Landbouwers met nitraatresidu $> 90 \text{ kg NO}_3^- \text{-N/ha}$, binnen risicogebied
- Aantal audits in 2009
 - 2.000-tal audits potentieel uit te voeren
 - 452 uitgevoerd (stand van zaken 10 november 2009)
- Actiepunten op basis van de audits 2009
 - Bemesten op maat (gewasbehoeften, nutriënteninhoud bodem en mest, stikstofvrijstelling door mineralisatie)
 - Goed gebruik van groenbemester
 - Meerwaarde bemestingsplan en -register

9 februari 2010

32

SAMEN INVESTEREN IN DE OPEN RUIJTE

VLM
VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

5 | CONTROLE

Controle

Handhaving als sluitstuk van het mestbeleid

Handhaving van de mestwetgeving

- Handhaving als sluitstuk mestbeleid
- Aanmaningen of boetes, volgens ernst inbreuk
- Terreincontroles van ondermeer:
 - Mesttransporten
 - Bemesting en aanwending van dierlijke mest
 - Percelen
 - Beheerovereenkomsten
 - Dier-, perceels-, voederregisters
 - Veebezetting
 - Mestopslag
 - Aangifte
 - Lozingen
- Controleacties

9 februari 2010

VLM

34

Transportcontroles

- **Controle van mestafzetdocumenten (MAD)**
 - 1.669 documenten gecontroleerd in 2008, 32 % met inbreuk(en)
 - 1.606 documenten gecontroleerd in 2009, 45 % met inbreuk(en)
- **Belangrijkste inbreuken vastgesteld bij transportcontroles**
 - Geen of niet correct gebruik AGR-GPS
 - Geen, niet volledig of foutief ingevuld mestafzetdocument
 - Niet of niet correct voor- of namelden
- **Analyses van vervoerde mest bij transportcontroles**
 - 450-tal meststalen
 - Lagere gemiddelde samenstelling volgens analyse dan vermeld op document, voor de meeste mestsoorten
 - Hogere gemiddelde samenstelling volgens analyse dan vermeld op document, voor effluenten

9 februari 2010

35

Terreincontroles derogatie

- **Perceelscontroles 2008**
 - Voorjaars- en najaarscontrole van percelen
 - 2.040 derogatiepercelen, 438 landbouwers (> 5 % derogatieareaal)
 - Relatief weinig inbreuken, slechts 23 landbouwers
- **Bedrijfscontroles 2008**
 - Volledige bedrijfscontrole
 - 228 derogatiebedrijven (> 5 % derogatiebedrijven)
 - Eén of meerdere ernstige overtredingen bij 131 bedrijven
 - In totaal 225 overtredingen
 - 51 % bemestingsplan en -register niet in orde of percelen niet correct gegroepeerd
 - 21 % niet-derogatiemest op derogatiepercelen
 - 16 % niet respecteren maximale bemesting

9 februari 2010

36

Conclusies Voortgangsrapport 2009

- Vlaamse mestbalans is voor tweede jaar in evenwicht
- Mestverwerking is essentiële schakel in de mestbalans
- De Vlaamse derogatie is een succes
- Nitraten in oppervlaktewater evolueren gunstig
- Bijkomende inspanningen vereist voor grondwater en voor fosfaat in oppervlaktewater
- Het nitraatresidu in de bodem is gedaald
- De ammoniakemissie is onder controle
- Bedrijfsbegeleiding door de Mestbank op kruissnelheid
- Handhaving blijft nodig

9 februari 2010

37